

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.III.21.249/2016/4.szám

**A tanács tagjai:** . Havasi Péter a tanács elnöke

. Döme Attila előadó bíró

. Udvary Katalin bíró

**A felperesek:** I. rendű

II. rendű

**A felperesek képviselője:**

Szűcs Péter Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd)

**Az alperes:** alperes

**Az alperes képviselője:**

Jaczkovics Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Jaczkovics László Gábor ügyvéd)

**A per tárgya:** kártérítés

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:**

felperesek

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

ővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.245/2015/6.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

ővárosi Törvényszék 6.P.22.748/2011/59.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] Az I. rendű felperes nagyobbik gyermeke az 1998-ban született II. rendű felperes. Az I. rendű felperes kisebbik gyermeke, M.M. 2003. szeptember 24-én Down-kórt okozó genetikai ártalommal született. Az elsőfokú bíróság a 27. sorszámú közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét az I-II. rendű felperesek azzal összefüggésben keletkezett káraiért, hogy az alperes által az I. rendű felperes terhesgondozása során megvalósított mulasztások

miatt M.M. genetikai károsodással megszületett. A másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú közbenső ítéletet jogerőre emelte.

### **A felek kérelmei**

- [2] A felperesek vagyoni és nem vagyoni kár megtérítésére kérték kötelezni az alperest a keresetükben. Vagyoni kárigényeik között gépjármű vásárlása és biztosítás költsége címén 1.751.910 forint vételár különbözetet és kamatait, havi 18.552 forint biztosítási díjat mint járadékkövetelést, kísérő többletköltsége címén a 2003. szeptember 24. és 2015. március 31. közötti időre 553.241 forint hátralékos járadékot, valamint 2015. április 1. napjától kezdődően havi 1.178 forint folyamatosan fizetendő járadékot követeltek. Ez utóbbi követelést a gyermek egészségügyi állapota miatt szükséges orvosi vizsgálatokra, korai fejlesztésekre, kontrollvizsgálatokra való kísérése folytán terjesztette elő az I. rendű felperes. Külön címen érvényesített ápolás-gondozás és gyermeknevelés költségei címen kártérítési igényt, ennek ténybeli alapjaként öltöztetésre, fogmosásra, etetésre, fürdetésre, folyamatos felügyeletre hivatkozott.
- [3] Az alperes a keresetet részben vitatta, részben „nem ismerte el”. A gépjármű vásárlás és biztosítás költsége címén előterjesztett követelésre úgy nyilatkozott, hogy a gépjárművet nyilvánvalóan a család egésze is tudja használni, így a bírói gyakorlatra hivatkozással az igényelt összeg 50%-át tartotta elfogadhatónak. A kísérő többletköltsége tekintetében elkülöníteni kérte az egészségkárosodással összefüggő orvosi kezelésekkal felmerült költségeket az egyéb megbetegedésekkel kapcsolatos utaktól és költségektől, mely utóbbiak költségének érvényesíthetőségét teljes mértékben vitatta.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet részben teljesítette. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 14.904.313 forintot és kamatait, továbbá 2015. július 1. napjától havi 99.320 forint járadékot, a II. rendű felperesnek 2.000.000 forintot és kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és rendelkezett a perköltségek viseléséről.
- [5] A gépjármű vásárlás és biztosítás költségeinek megtérítésére irányuló kereseti kérelem tekintetében figyelembe vette, hogy az orvosszakértői vélemény szerint a gyermek genetikai károsodásával összefüggő kiszámíthatatlan viselkedése miatt indokolt a tömegközlekedés helyett gépjárművel való szállítása. Okiratok alapján állapította meg, hogy az I. rendű felperesnek mekkora költsége merült fel a gépjárművek vásárlásával kapcsolatban, és azt

nem tekintette túlzott mértékűnek, mert az I. rendű felperes viszonylag alacsony árakon vásárolt használt autókat. A gépjárművek biztosításával felmerült költségeket szintén megfelelő okirati bizonyítékok alapján fogadta el valósnak. Megalapozottnak találta az alperes védekezését annyiban, hogy a gépjárműveket az egész család tudja használni, így nem indokolt az alperest a teljes költség megfizetésére kötelezni. Tanúvallomásokkal alátámasztottnak látta azt a felperesi állítást, hogy a gépjárművek vásárlására kizárólag a gyermek betegsége miatt került sor, de ezt a körülményt elhanyagolhatónak értékelte ahhoz képest, hogy a gépjárművel való közlekedés előnyeit bizonyosan az egész család élvezi. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság - mérlegelés alapján - a követelés 50%-ának megfizetésére kötelezte az alperest.

- [6] A kísérő többletköltsége címén előterjesztett kereseti kérelemmel kapcsolatban arra a megállapításra jutott, hogy a sérült gyermek orvoshoz, futball edzésre, illetve bárhová történő kísérése nem olyan jellegű tevékenység, amely önálló járadékigény alapja lehetne. Ezt a tevékenységet a gyermeki léthez, a szülő alapvető feladataihoz fűződő szoros kapcsolódása miatt a gondozás fogalmi körébe tartozó tevékenységnek minősítette, annak megfontolásával, hogy 9-10 éves életkor alatt egyik gyermek sem mehet egyedül sehová, még az egészséges sem. Tényként fogadta el, hogy az I. rendű felperes kisebbik gyermeke ezen a téren később sem, soha nem lesz önálló, azonban az emiatt keletkező többletfeladatokat a gondozási, ellátási tevékenységek közé sorolta és ezen a címen kötelezte járadékfizetésre az alperest. Mindezek alapján ezt a kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította.
- [7] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva az I. rendű felperest megillető kártérítés összegét 69.055.314 forintra és járulékaira, valamint havi 554.979 forint járadékra felemelte. Részben megváltoztatta az elsőfokú perköltségek viselésére vonatkozó rendelkezést, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és rendelkezett a másodfokú eljárási költségek viseléséről.
- [8] Megállapította, hogy a gépjárművek vásárlására kizárólag M.M. betegsége miatt került sor, azonban helyesnek találta, hogy az elsőfokú bíróság a gépjárműveknek a beteg gyermek szükségleteit meghaladó, a család eltérő céljaira való használhatóságát is figyelembe vette a vásárlásra fordított többletköltség felének megítélésénél. Az elsőfokú bíróság által vétett számszaki hibát korrigálva rögzítette, hogy az I. rendű felperes a gépjármű vásárlás igazolt 746.145 forint összegű többletköltségének, illetőleg 990.846 forint biztosítási díjnak a felére tarthat igényt.
- [9] Mindenben egyetértett az I. rendű felperes beteg gyermekének

kísérete címén érvényesíteni kívánt igényt elutasító elsőfokú döntéssel. Helytállónak találta azt az elsőfokú ítéletbe foglalt okfejtést, hogy a gyermek kísérése nem minősül olyan, a gyermek gondozásától, ellátásától elkülöníthető tevékenységnek, amely önálló járadékigény alapja lehetne, függetlenül attól, hogy a szakértői vélemény a beteg gyermek kíséretét egészségi állapota folytán szükségesnek találta. Nem vitatta a kíséret kapcsán kifejtett többlettevékenység értékelhetőségét a gyermek gondozására fordított többlet humán erő-ráfordítás keretében, de osztotta azt a jogi álláspontot, hogy a kíséret során kifejtett tevékenység a gyermek gondozásának részét képezi még akkor is, ha közvetlenül nem a gyermek fiziológiai szükségleteinek, hanem a biztonsági szükségleteinek kielégítését szolgálja.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [10] A jogerős ítélettel szemben a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezése és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatala iránt. Kérték az I. rendű felperes részére gépjármű vásárlás és biztosítás költsége címén a gépkocsi vételáraként „a 2009. szeptember 16. napjától 2012. január 11. napjáig lejárt időszakra” 746.145 forint és ennek 2010. november 13. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatai megfizetésére, valamint biztosítási díjként a 2009. szeptember 16. napjától 2015. március 31. napjáig lejárt időszakra 990.846 forint és ennek 2012. június 23. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatai megfizetésére, a jövőre nézve biztosítás költsége címén 2015. április 1. napjától havi járadékként 18.552 forint megfizetésére, továbbá az I. rendű felperes részére kíséret költsége címén a 2003. szeptember 24. napjától 2015. március 31. napjáig lejárt időszakra 553.245 forint és ennek 2009. június 27. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatai, a jövőre nézve kíséret költsége címén 2015. április 1. napjától havi járadékként 1.178 forint megfizetésére, mindezeken felül a felülvizsgálati eljárás költségeinek a megfizetésére kötelezni az alperest. A másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 355. § (1)-(4) bekezdéseit, továbbá a Pp. 206. § (1) bekezdését jelölték meg.
- [11] Utaltak arra, hogy az I. rendű felperes tényelőadása szerint a kereset tárgyává tett gépjárművet 2009-ben vásárolták egészségkárosodott gyermekük szállítása érdekében, egyébként nem lett volna szükségük személygépkocsira. A felperesek tényállítása szerint azt a gyermek szállítására használják, például orvosi vizsgálatra történő szállításra, a II. rendű felperes egyébként busszal jár, mint ahogy az I. rendű felperes is. Heti két-három

alkalommal kell használniuk az autót Milán miatt, illetőleg hétvégeken játszótérre szokták őt autóval vinni. Idézték K.E. tanú vallomásából, hogy „... kint ...ban vettek egy használt autót azért, hogy a M-t könnyebb legyen szállítani. A K. magától biztosan nem vett volna autót, Ő simán ment volna tömegközlekedéssel”. Hivatkozásuk szerint a bizonyítási anyagban semmilyen adat nincs arra nézve, hogy az I. rendű felperes kk. M.M. szükségleteinek kielégítésén túl egyéb célból (munkába járás, hobbi tevékenység stb.), egyéb okból is használná vagy használta volna a megvásárolt személygépjárműveket, ehhez képest az első- és a másodfokú bíróság ezzel a kárigénnyel kapcsolatosan lehetőségek talaján alapuló, fikciós ténymegállapítást téve utasította el az igényt 50%-os összegszerűségében, ezzel megsértve mind a Pp. 206. §-a szerinti bizonyíték-mérlegelési kötelezettségét, mind pedig a Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdéseibe foglalt teljes kártérítés elvét.

- [12] A kísérő többletköltsége vonatkozásában hangsúlyozták, hogy minden egyes címen előterjesztett igény más és más tevékenységet takar, melyek nem fedik egymást sem jellegük, sem időszükségletük tekintetében. Az ápolás-gondozás, mint a gyermek személyes szükségleteinek kielégítésére fordított időszükséglet (etetés, öltöztetés, fürdetés, fejlesztés stb.) a kísérői tevékenységtől elkülönülő, teljesen más tevékenységet jelent, ugyanis azokon a napokon is, amikor az I. rendű felperes a gyermeket szállítja, szükséges és indokolt a gyermeket megfürdetni, etetni, fejleszteni, felöltöztetni, a gyermek személyes szükségleteit kielégíteni (ápolás-gondozás) és ennek időráfordításához képest többletként jelentkezik a kísérői tevékenység vonatkozásában és annak során kifejtett idő és többlet humánerő-ráfordítás. Mindezek figyelmen kívül hagyása ugyancsak sértette a Pp. 206. § (1) bekezdését és a Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdését. A szakértői bizonyítás külön mind a két tétel vonatkozásában az indokoltságot alátámasztotta, ezért a bíróságok ítélete bizonyítékellenes bizonyítékértékelést valósít meg akkor, amikor a két típusú kártérítési igényt összevonja.
- [13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének a hatályában való fenntartására irányult annak helyes indokaira hivatkozással.
- [14] Rámutatott, hogy a gépjármű vásárlás egyszeri ügylet, azt járadék iránti igényként megjelölni alappal nem lehet, ezért a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a Pp. 271. § (2) bekezdése alapján ez az igény felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálható. A bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatos felperesi álláspontra tekintettel utalt arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére csak kivételesen kerülhet sor, akkor ha a bizonyítékokból csak egyfajta következtetés lett volna levonható. Álláspontja szerint ez ebben az esetben nem áll fenn. Utalt az I. rendű felperes ellenérdekeltségére annak részletes

kifejtésében, hogy a gépjárművet milyen célokra használják. A tényállításával ellentétes tények bizonyítása pedig az alperes véleménye szerint tőle nem várható el, egyrészt azok negatív tartalma miatt, másrészt azért, mert az a család gépjármű használati szokásainak magánnyomozó útján történő kiderítését tenné szükségessé. Álláspontja szerint a gépjármű beszerzésével kapcsolatos kárigény mérséklése éppen a jogszabályok érvényesülése, a káronszerzés tilalma okán indokolt, és a bíróságok köztudomású tényként kezelik, hogy a mai társadalmi viszonyok között a gépjárművet a család valamennyi tagja a legkülönbözőbb célokra használja. A kíséret többletköltségei körében csak utalt a másodfokú ítélet indokainak helyességére, amelyekkel egyetértett.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [15] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. Megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt okokból nem jogszabálysértő.
- [16] A felülvizsgálati kérelmet a felperesek közösen terjesztették elő, de tartalma szerint csak az I. rendű felperes által érvényesített igényeket tették felülvizsgálati kérelmük tárgyává. A felülvizsgálati kérelem kétirányú volt. Egyrészt az I. rendű felperes kisebbik gyermekének szállítása érdekében vásárolt gépjárművek vásárlásával felmerült költségek (különbözeti vételár), valamint az ehhez kapcsolódó biztosítási díj megtérítésére irányult, másrészt a kísérő többletköltségének mint költségpótló járadéknak a megtérítésére.
- [17] Az első összetett igény tekintetében az I. rendű felperes a felülvizsgálati kérelmét akként fogalmazta meg, hogy a gépkocsi vételáraként „a 2009. szeptember 16. napjától 2012. január 11. napjáig lejárt időszakra” követel 746.145 forintot és ennek kamatait, arra célozva, mintha ez az igény is a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazási körébe tartozó járadékjellegű vagy más időszakos szolgáltatásra irányuló igényként lenne érvényesíthető. Helyesen mutatott rá azonban az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében, hogy ennek a követelésnek az alapját egyszeri kiadások képezik, a követelés azok megtérítésére, egyszeri szolgáltatásra irányul. A Pp. 271. § (2) bekezdésének nem a második, hanem az első mondata vonatkozik rá, amely szerint nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi ügyben, amelyben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték a hárommillió forintot nem haladja meg, ezért a felülvizsgálati kérelemnek ezt a részét a Kúria érdemben nem bírálta el.
- [18] A gépjárműhöz kapcsolódó biztosítási díj viszont már olyan időszakos szolgáltatás, amely a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja

alá tartozóként a Pp. 271. § (2) bekezdés második mondata alapján értékhatártól függetlenül felülvizsgálati kérelem tárgyává tehető. Ennek az igénynek az 50%-a megfizetésére kötelezték a bíróságok az alperest az I. rendű felperes javára, arra utalva, hogy a gépjárművel való közlekedés előnyeit nem csak az egészségügyi károsodással született gyermek, hanem az egész család élvezi. Az I. rendű felperes vitatta ennek a megállapításnak a megalapozottságát, hivatkozva tényelőadására és K.E. tanú vallomására, amelyek szerint is a jármű használata kizárólag az I. rendű felperes kisebbik gyermekének a szükségleteit szolgálja. Ezért az I. rendű felperes álláspontja szerint a bírói megállapítás a Pp. 206. § (1) bekezdését sérti, iratellenes, okszerűtlen. A Kúria megállapította, hogy az igény 50%-ban való elismerése nem jogszabálysértő a másodfokú bíróság részéről. Az kétségsbe nem vont felperesi állítás, hogy a gépjárművek vásárlására a Down-kóros gyermek szükségleteinek kielégítése érdekében került sor. Ettől független, hogy a személygépkocsi nem csak az ő szállítására alkalmas, hanem egyéb célokra is használhatja a család. Az I. rendű felperes hivatkozásával szemben a bizonyítási anyag nem támasztja alá az I. rendű felperesnek az állítását. Az I. rendű felperesnek tényállítása van a család gépjármű használati szokásairól, de az nem tekinthető K.E. tanúvallomásával bizonyítottnak. K.E. a következő kijelentést tette erről: „A K. magától biztosan nem vett volna autót...”. A tanú nem a tényszerű tudomását adta elő e tekintetben, hanem a vélekedését, amely tanúvallomásként nem értékelhető. A kérdéses tény tekintetében a bizonyítás anyagában van egy felperesi tényelőadás, amelyet az alperes vitatott, értékelhető bizonyíték pedig erre vonatkozóan nincs. Azért nincs, mert az I. rendű felperestől nem várható el a nemleges tény bizonyítása, ugyanakkor helyesen hivatkozott arra az alperes, hogy az alperestől sem várható el az ellenkezőjének a bizonyítása, még akkor sem, ha az pozitív tartalmú ténybizonyítás lenne, hiszen az szükségessé tenné a részéről a felperesek mindennapi életvitelének a megfigyelését viszonylag hosszabb időszakon keresztül, amely jogsértő lenne. A dolog természetéből következően az állításnak és ellenkezőjének a bizonyítása a perben egyik féltől sem várható el, ezért alakította ki a bírói gyakorlat azt a „vélelmet”, hogy az általános élettapasztalatnak megfelelően egy család rendelkezésére álló gépjárművet a család a közös életvitel során az üzemeltetéssel járó anyagi terhek viselésére való képességéhez mérten mindazon célokra használ, amelyekre a gépjármű alkalmas. Ennek a lehetőségnek a figyelembevétele nem fikción alapuló ténymegállapítás, nem haladja meg a bírói mérlegelés törvényes kereteit. Felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban már törvényes lehetőség nincs.

[19] A kísérő többletköltsége tekintetében az I. rendű felperes arra alapította felülvizsgálati kérelmét, hogy a bíróságok ítéleteibe foglalt indokoktól eltérően nem az ápolás-gondozás címen

érvényesített költségpótló járadék elemeként, hanem külön tételként szerepeltetett és külön elnevezéssel ellátott költségpótló járadékként érvényesítette az igényét. Az ún. költségpótló járadékoknak külön jogi szabályozása nincs, ebből következően a károsult szabadságában áll, hogy a Ptk. 355. § (4) bekezdésének fogalmi körébe tartozó kárait tetszőleges bontásban és tetszőleges elnevezések alatt érvényesítse. Téves az az álláspont, hogy kísérő többletköltsége című járadék nincsen, mert mindenféle címen érvényesíthető költségpótló járadékigény, ami a Ptk. 355. § (4) bekezdésének fogalma alá esik, elnevezésétől függetlenül. A felülvizsgálati kérelem tárgyává tett költségpótló járadék különválasztása az I. rendű felperes részéről egyedi módon történt, amely a szabadságában állt ugyan, de hasonlóképpen a bíróságnak is mérlegelési szabadságában állt e különválasztott járadékigényt visszahelyeznie abba a szokásszerűen érvényesített és a gyakorlatban már elismert járadéktételbe, amelyhez a joggyakorlat szerint tartozik, logikailag kapcsolódik. Az I. rendű felperes legfeljebb azt tehette volna felülvizsgálati kérelmében kifogás tárgyává, hogy a jogerős ítélet nem indokolta meg kellőképpen, hogyan került értékelésre az ápolás-gondozás költségpótló járadéka körében a felperes kísérő többletköltség címén érvényesített járadékigénye. Az I. rendű felperes azonban felülvizsgálati kérelmének ezt a részét nem a Pp. 221. §-a szerinti indokolási kötelezettség megsértésére, hanem a Pp. 206. § (1) bekezdésének és a Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdésének a megsértésére alapította. A külön tételekre bontott járadékigény összevonásával a bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelési kötelezettségét nem sértette meg, az pedig a felülvizsgálati kérelemben nem került kimunkálásra, hogy a teljes kártérítés elvét miért sértette volna.

- [20] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [21] A felülvizsgálati kérelem sikertelensége folytán a felülvizsgálati eljárás költségeinek a viselésére az I. rendű felperes köteles. Az alperes felülvizsgálati eljárásban való jogi képviselésének munkadíját a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és (6) bekezdése alkalmazásával, valamint a 4/A. § alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozta meg. A felperesek személyes költségmentessége folytán az állam által előlegezett felülvizsgálati illeték az állam terhén marad a Kmr. 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2017. május 24.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Döme Attila s.k. előadó

bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző

HM